

Continuurooster kost leerkracht zijn pauze

Op basisscholen met een continuurooster raken de pauzes in het gedrang. Leerkrachten geven les, eten snel hun boterhammen en moeten daarna door naar het plein om toezicht te houden.

Tekst Karen Hagen Beeld Typetank

“Administratief medewerkers, de directeur, stagiaires en ambulante begeleiders. Ik zet iedereen in die niet zelf voor de klas staat en op een ander moment pauze kan houden, maar het pauzerooster komt niet rond”, zegt leerkracht Francien Hage-naars, docent groep 8 op een basisschool in Amsterdam. Haar school werkt voor het derde jaar met een continuurooster. De kinderen zijn er elke dag van 08.30-14.00 uur en eten op school. “Niet één docent kan op al zijn werkdagen de hoeveelheid pauze krijgen waar die recht op heeft. Het is een crime.”

Lunchen doet Hage-naars samen met de leerlingen in de klas. Dat is voor haar geen pauze. “Als je met de kinderen bent, moet je alert zijn. Ruzietjes oplossen, je bent verantwoordelijk en kunt niets voor jezelf doen, zoals even naar de Hema lopen. Als ik daarna pleinvacht heb en vervolgens meteen weer les ga geven, verlaagt dat de werkdruk niet. Het zorgt voor stress”, zegt ze.

Halffuur pauze

Het regelen van pauzes voor leerkrachten blijkt een groot probleem voor –vaak kleine– basisscholen met een continuurooster of een vijf-gelijke-dagenmodel. In de laatste cao primair onderwijs staat klip en klaar dat alle docenten recht hebben op een halffuur pauze tussen 10 en 14 uur als ze 5,5 uur of meer werken die dag. De tij-

‘We voelen ons moreel verplicht het probleem op te lossen’

den zijn specifiek opgeschreven, zodat leraren tussen het onderwijs door even kunnen ontspannen zonder kinderen. In werkelijkheid blijkt dat amper mogelijk. Op scholen zonder traditionele schooltijden lunchen de leerlingen namelijk vaak in de klas met de docent en gaan daarna

ongeveer een half uur naar buiten voordat de docenten hun lessen vervolgen. De school vangt de kinderen op. De leerlingen zijn wel eerder uit dan in een traditioneel schooltijdenrooster. Maar het toezicht tijdens de pauzes van leerlingen komt nu vaak op het bordje van de leraren terecht.

Bij de AOb komen mailtjes binnen met complexe pauzeschema's en vragen om een uitweg. Pasklare oplossingen zijn er niet. “Ik zeg eerlijk dat ik nog niemand heb gesproken die een goede oplossing heeft”, zegt AOb-rayonbestuurder Naséra Azzouz. “Het is een uitdaging als je geen bedrijf kunt of wilt inhuren dat de pauzes regelt. Je kunt roosters maken, maar er is altijd wel iemand ziek. Dat is bijna niet te doen.”

Moe

Marjan Peeters, leerkracht groep 6 op basisschool De Meule in Venlo, werkt ook met een continuurooster op haar school. “Ik zie aan de ene kant voordelen van het rooster, want de dag wordt niet lang onderbroken door de middagpauze. De kinderen blijven in het stramien, maar om 14.00 uur ben ik vaak moe. Dan heb ik aan één stuk door zitten blokken.” Veel andere scholen worstelen met hetzelfde probleem, ziet Peeters. “Schoolbesturen denken na over wat financieel gezien een goede oplossing kan zijn.” Op haar school

moeten docenten surveilleren in de pauzes. “Dat wordt verspreid over de week, een fulltimer surveilleert zo’n twee of drie keer per week. Dat is alleen als het niet regent, want anders gaan de kinderen niet eens naar buiten.”

Haar school bedacht iets om de surveillance-uren van de leraren te compenseren. “Eén leerkracht specialiseerde zich als gymdocent en geeft sinds dit jaar aan alle klassen twee keer per week 45 minuten

gymles. In die tijd zijn leraren vrij”, legt Peeters uit. “Dat is best een goede oplossing als je niet afhankelijk wil zijn van ouders of tussenschoolse opvang. Wij zijn er hierdoor wel op vooruit gegaan.”

Weemoed

Ivo Gerritsen, locatiedirecteur op de Koningin Emmaschool in Dieren, denkt soms met weemoed terug aan het traditionele schooltijdenrooster. “Het lerarenteam

had net wat meer lucht, je at samen en sprak elkaar”, zegt hij. Hij puzzelt zich een ongeluk met het pauzerooster, maar komt door de inzet van stagiaires en internbegeleiders een eind. En op zijn school zijn de kinderen woensdagmiddag vrij. “Ik heb een beroep gedaan op ouders, daar kwamen maar twee reacties op.”

Waarom huren scholen geen professioneel bedrijf in dat de pauzes ‘overneemt’? Lerare Hagenaars zegt dat het duur is. ■

“De vrijwillige ouderbijdrage moet dan omhoog en de mensen die dan toezicht houden, moeten ook worden opgeleid. Leraren zijn bevoegd. Scholen waar meer geld is, zie ik het wel doen.” Locatiedirecteur Gerritsen zegt dat ouders nu niks betalen voor de tussenschoolse opvang, want als de school een continuooster invoert moet de school de kinderen opvangen. Vanwege de vraag richtte Manette Sinnema van overblijfbedrijf Brood & Spelen dit jaar een dienst op voor scholen met een continuooster: Plein & Spelen. Haar bedrijf houdt toezicht op het buitenspelen van de kinderen en neemt de verantwoordelijkheid over van de leraren. Ze denkt dat de vraag naar dergelijke diensten verder toe zal nemen, doordat gemeenten nu vaak zeggen dat scholen moeten overstappen op een continuooster. “Dat zag je in

Hilversum en nu bijvoorbeeld in Amersfoort”, zegt Sinnema.

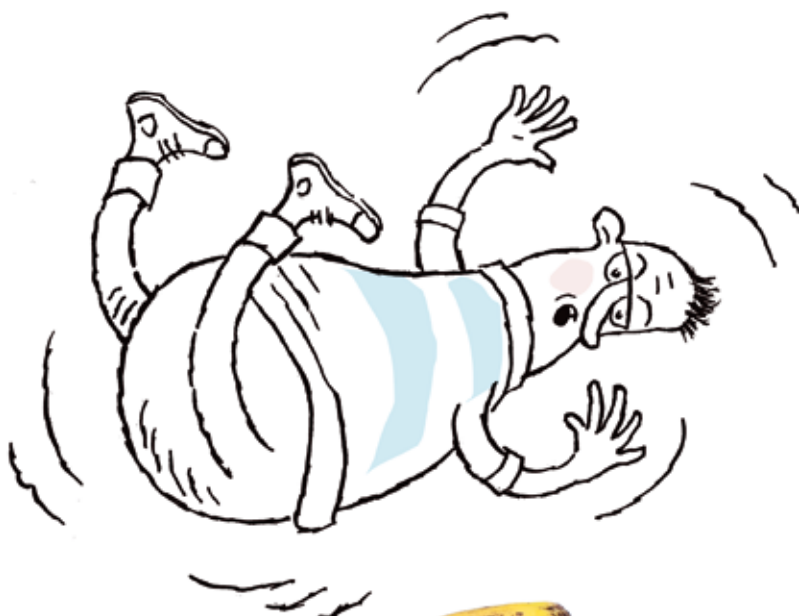
Terugdraaien

Sinnema verzorgt de pauzes nu op elf basisscholen met een continuooster. “Je ziet dat scholen het eerst zelf proberen. Uiteindelijk breekt het ze op, het ziekteverzuim stijgt. Ik ben al drie scholen tegengekomen die het continuooster terug wilden draaien vanwege de pauze en een aantal die er over nadenken.” Soortgelijke overblijfbedrijven herkennen het probleem van de leraren zonder pauze. “Scholen zijn vaak financieel niet in staat om het te betalen”, merkt Ineke Renckens, directeur van Lunchen op School dat ook pauzes regelt op scholen met continuoosters. “Ze moeten echt een afweging maken, kies ik voor het lerarenteam of vraag ik ouders een extra bijdrage.” Renckens ziet dat leraren vaak denken: ‘nou, wij doen het wel.’

Volgens AOb-bestuurder José Muijres moeten scholen reëel zijn: kwalitatief goede opvang kost hoe dan ook geld. “Als je leraren toezicht laat houden, kunnen ze in die tijd niets anders doen. Dus voordat je een continuooster invoert, moet je vooraf goed nadenken. Denk niet: dat lossen we

later wel op. In het kader van de duurzame inzetbaarheid kunnen leraren niet aan één stuk doorwerken en dat staat duidelijk in de cao. De werkgevers hebben de verantwoordelijkheid om te zorgen dat hun leraren pauze kunnen houden.” Hoewel het zwart op wit in de cao staat, rennen veel leraren toch door. Locatiedirecteur Gerritsen: “Ik vind het vervelend, ze hebben er recht op. Voor leraren gaat het werk altijd door. Ze hebben hart voor de kinderen.” Of zoals een leraar mailde: ‘We voelen ons moreel verplicht het probleem op te lossen. We zijn ons bewust van de noodzaak van pauze en naar mijn idee kosten alle oplossingen geld, maar kiest men maar al te vaak voor de leraar die het toezichtprobleem wel oplost.’ ■

‘Scholen willen het continuooster terugdraaien vanwege de pauze’

Vijf tips voor een betere pauze

- 1 Voeg klassen samen tijdens de pauze en wissel het toezicht af. Verdeel het lerarenteam in groepen, zodat een deel van de leraren ingepland staat voor het toezicht en de andere groep docenten pauze kan houden.
- 2 Maak gebruik van de activiteiten van vakleerkrachten en ondersteuners. En zet bijvoorbeeld onderwijsassistenten of ambulante begeleiders in voor het toezicht. Zij kunnen vaak op een ander moment pauze houden.
- 3 Vraag betrokken mensen van de school om bij te springen tijdens de pauzes.
- 4 Denk voordat de school overstapt op een continuooster goed na en betrek de ouders erbij. Als je dan al laat weten dat je een bijdrage vraagt is dat minder erg dan achteraf.
- 5 Op de website van de werkgeversorganisatie PO-raad staat een document met voorbeelden om de pauzes in te plannen (zoek op ‘pauze organiseren’).

Kijk ook op anderetijdeninonderwijsenopvang.nl